

لایحه شوراهای حل اختلاف (اعاده شده از شورای نگهبان)

متن مصوبه (۱۳۹۹/۱۱/۰۵)	نظر شورا (۱۳۹۹/۱۱/۰۶)	اصلاحیه مجلس (۱۴۰۰/۰۴/۰۶)
<p>با توجه به نظریه تفسیری شماره ۱۲۸۵ مورخ ۱۳۳۷/۸/۱۵ شورای نگهبان از اصل نود و هفتم قانون اساسی و همچنین نظر این شورا نسبت به مصوبه طرح آیین‌نامه داخلی مجلس (به شماره ۷۸/۲۱/۴۵۵۱ مورخ ۱۳۷۸/۲/۸)، این مصوبه مصداق اصل ۹۷ قانون اساسی شناخته نشد؛ فلذا این شورا نظر خود را نسبت به این مصوبه در مهلت مقرر در اصول نود و چهارم و نود و پنجم قانون اساسی به مجلس شورای اسلامی اعلام خواهد کرد.</p>		

متن مصوبه (۱۳۹۹/۱۱/۰۵)	نظر شورا (۱۳۹۹/۱۱/۲۵)	اصلاحیه مجلس (۱۴۰۰/۰۴/۰۶)
<p>ماده ۳... تبصره ۲_ برای رسیدگی به امور فنی و صنفی در دعاوی و شکایات فیما بین اصناف و همچنین برای دعاوی و شکایات فیما بین اقلیت‌های دینی موضوع اصل سیزدهم (۱۳) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به ترتیب مقرر در این قانون، شوراهای حل اختلاف تخصصی قابل تشکیل است.</p>	<p>۱_ تبصره ۲ ماده ۳، از این جهت که در صورت تشکیل شوراهای مذکور، افراد منحصرأً بایستی به این شوراها مراجعه کنند یا می‌توانند به شوراهای حل اختلاف غیر از این شوراهای تخصصی نیز مراجعه کنند یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.</p>	<p>تبصره (۲) ماده (۳) به شرح زیر اصلاح می‌شود: تبصره ۲_ برای رسیدگی به امور فنی و صنفی در دعاوی و شکایات فیما بین اصناف، شوراهای حل اختلاف تخصصی قابل تشکیل است. در صورت تشکیل شوراهای حل اختلاف تخصصی مذکور و عدم رد صلاحیت تخصصی خود، دعاوی مربوط منحصرأً در این شعبه براساس احکام این قانون رسیدگی می‌شود. همچنین برای رسیدگی به دعاوی و شکایات مربوط به احوال شخصیه فیما بین اقلیت‌های دینی موضوع اصل سیزدهم (۱۳) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به ترتیب مقرر در این قانون، شوراهای حل اختلاف تخصصی قابل تشکیل است که تشکیل این شوراها مانع از مراجعه اقلیت‌های دینی مذکور به دیگر شوراهای حل اختلاف همان حوزه قضائی نیست.</p>
<p>ماده ۴_ ریاست شوراهای حل اختلاف استان بر عهده یکی از معاونان قضائی رئیس کل دادگستری استان و ریاست شوراهای حل اختلاف در حوزه قضائی شهرستان و بخش بر عهده رئیس حوزه قضائی مربوط یا یکی از قضات شاغل در آن حوزه قضائی است که با معرفی رئیس کل دادگستری استان و ابلاغ رئیس مرکز منصوب می‌شود.</p>	<p>۲_ در ماده ۴، انتصاب یکی از قضات شاغل در حوزه قضائی به ریاست شوراهای حل اختلاف حوزه قضائی شهرستان و بخش توسط رئیس مرکز، مغایر بند ۳ اصل ۱۵۸ قانون اساسی شناخته شد.</p>	<p>در ماده (۴) عبارت «رئیس مرکز» به عبارت «رئیس قوه قضائیه» اصلاح می‌شود.</p>
<p>ماده ۵... تبصره ۳_ در شوراهایی که به صورت تخصصی در اتحادیه‌های صنفی و یا اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران و اتاق تعاون ایران و نظیر آنها مستقر هستند، تأمین نیروی انسانی مورد نیاز بر عهده صنوف محل استقرار شورا می‌باشد.</p>	<p>۳_ در تبصره ۳ ماده ۵، عبارت «تأمین نیروی انسانی» ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.</p>	<p>در تبصره (۳) ماده (۵) عبارت «تأمین نیروی انسانی مورد نیاز بر عهده صنوف محل استقرار شورا می‌باشد» به عبارت «تأمین کارکنان اداری و خدماتی مورد نیاز شوراهای مذکور در صورت امکان بر عهده نهادهای محل استقرار شورا می‌باشد. کارکنان مذکور با معرفی نهادهای محل استقرار و حکم مرکز منصوب شده و تأمین هزینه‌های کارکنان مذکور و تأمین مالی و پشتیبانی از این کارکنان بر عهده نهادهای محل استقرار است.» اصلاح می‌شود.</p>

اصلاحیه مجلس (۱۴۰۰/۰۴/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۹/۱۱/۲۵)	متن مصوبه (۱۳۹۹/۱۱/۰۵)
<p>به منظور رفع ایراد (۲-۴) شورای نگهبان، ماده (۵ مکرر) به شرح زیر اصلاح می شود و با اصلاح ماده (۲۳) ایراد ردیف (۱-۴) نیز مرتفع می شود:</p> <p>ماده ۵ مکرر- مرکز مکلف است ظرف مدت پنج سال از میان اشخاصی که واجد شرایط استخدام هستند، نیاز شوراهای حل اختلاف به کارکنان تمام وقت (اعم از اعضاء و سایر کارکنان) را با اولویت سابقه اشتغال بیشتر و همکاری با شوراها، به صورت پیمانی استخدام یا به صورت قرارداد کار معین از طریق آزمون عمومی و تخصصی، به <u>کارگیری نماید.</u></p> <p>تبصره ۱- سوابق اشتغال در شورا به حداکثر سن قانونی اضافه می شود.</p> <p>تبصره ۲- منابع مالی مورد نیاز برای استخدام موضوع این ماده، از محل اعتبارات مصوب مرکز و همچنین از محل درآمدهای اختصاصی موضوع ماده (۴۳) این قانون و افزایش درآمدهای حاصل از اجرای مواد (۱۳) و (۲۳) این قانون تأمین می شود.</p> <p>تبصره ۳- دولت مکلف است شناسه استخدام اشخاص موضوع این ماده را در اختیار مرکز قرار دهد.</p>	<p>۴- در ماده ۵ مکرر ،</p> <p>۴-۱ حکم مذکور در این ماده، با توجه به افزایش هزینه عمومی و به جهت این که طریق مذکور در ماده نیز به عنوان طریق تأمین افزایش هزینه های جدید به حساب نمی آید، مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.</p> <p>۴-۲ تکلیف دولت به استخدام نیروهای مورد نیاز در شوراهای حل اختلاف، صرفاً از میان افراد مذکور در این ماده، مغایر بند ۹ اصل ۳ قانون اساسی شناخته شد.</p>	<p>ماده ۵ مکرر- مرکز مکلف است ظرف مدت سه سال کلیه کارکنان تمام وقت شورای حل اختلاف (اعم از اعضاء و سایر کارکنان) را که واجد شرایط استخدام هستند و تا قبل از ۱۳۹۸/۱۲/۲۹ در شورا اشتغال داشته اند با اولویت سابقه اشتغال بیشتر، به صورت پیمانی یا قرارداد کار معین از طریق آزمون داخلی، به استخدام مرکز درآورد.</p> <p>تبصره ۱- سوابق اشتغال در شورا به حداکثر سن قانونی اضافه می شود.</p> <p>تبصره ۲- تأمین بودجه مورد نیاز برای استخدام اشخاص موضوع این ماده، در سقف اعتبارات مصوب مرکز خواهد بود.</p> <p>تبصره ۳- دولت مکلف است شناسه استخدام اشخاص موضوع این ماده را در اختیار مرکز قرار دهد.</p>
<p>بند (۱) ماده (۶) به شرح زیر اصلاح می شود:</p> <p>۱- متدین به دین مبین اسلام و مذهب رسمی کشور</p> <p>تبصره- در مواردی که کلیه طرفین دعوی از پیروان سایر مذاهب <u>مصرح در اصل دوازدهم (۱۲) قانون اساسی باشند، تدین به دین مبین اسلام کفایت می کند.</u></p> <p>بند (۴) ماده (۶) به شرح زیر اصلاح می شود:</p> <p>۴- <u>دیانت و امانت و صحت عمل و اشتهار به آنها</u></p>	<p>۵- در ماده ۶ ،</p> <p>۵-۱ در بند ۱، اطلاق ذکر شرط «تدین به دین مبین اسلام»، نسبت به مواردی که طرف دعوی مؤمن به مذهب رسمی کشور بوده ولی اعضای شورای حل اختلاف از پیروان سایر مذاهب اسلامی باشند، خلاف موازین شرع شناخته شد.</p> <p>۵-۲ بند ۴ این ماده، نسبت به مواردی که علی رغم اشتهار به دیانت، عدم وجود شرط دیانت احراز می شود، خلاف موازین شرع شناخته شد.</p>	<p>ماده ۶- اعضای شورا باید دارای شرایط زیر باشند:</p> <p>۱- متدین به دین مبین اسلام.</p> <p>۴- <u>اشتهار به دیانت و امانت و صحت عمل.</u></p>

اصلاحیه مجلس (۱۴۰۰/۰۴/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۹/۱۱/۲۵)	متن مصوبه (۱۳۹۹/۱۱/۰۵)
<p>تبصره (۳) ماده (۶) به شرح زیر اصلاح می‌شود:</p> <p>تبصره ۳_ برای عضویت در شورا، دارندگان مدرک <u>حوزوی و یا دارندگان مدارک دانشگاهی</u> در رشته‌های حقوق یا الهیات با گرایش فقه و مبانی حقوق اسلامی در اولویت هستند و حداقل یک‌نفر از اعضای شعب شهری شورا باید از میان دارندگان مدارک تحصیلی یادشده باشد.</p>	<p>۳_۵ تبصره ۳، با توجه به این که در تقسیم‌بندی مدارک حوزوی، رشته و گرایش مذکور وجود ندارد، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.</p>	<p>تبصره ۳_ برای عضویت در شورا، دارندگان مدرک <u>دانشگاهی یا حوزوی</u> در رشته‌های حقوق یا الهیات با گرایش فقه و مبانی حقوق اسلامی در اولویت هستند و حداقل یک‌نفر از اعضای شعب شهری شورا باید از میان دارندگان مدارک تحصیلی یادشده باشد.</p>
<p>در ماده (۷) عبارت «مرکز وکلای قوه قضائیه» به عبارت «مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده قوه قضائیه» اصلاح می‌شود.</p>	<p><u>تذکره:</u> ۱_ در مواد ۷ و ۴۲، عنوان مرکز وکلای قوه قضائیه به صورت دقیق «مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده قوه قضائیه» ذکر شود.</p>	<p>ماده ۷_ قضات، کارکنان دادگستری، وکلای دادگستری (اعم از وکلای عضو کانونهای وکلا یا مرکز وکلای قوه قضائیه)، کارشناسان رسمی دادگستری و نیروهای نظامی و انتظامی و اطلاعاتی اعم از نیروهای وزارت اطلاعات، سازمان اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، حراست و حفاظت دستگاههای اجرائی، صاحبان امتیاز خدمات الکترونیک قضائی و سردفتران، داوران و میانجی‌گران در زمان اشتغال، حق عضویت در شورا را ندارند.</p>
<p>ماده (۱۱) به شرح زیر اصلاح می‌شود:</p> <p>ماده ۱۱_ در کلیه دعاوی مالی راجع به اموال تا نصاب یک میلیارد (۱،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) ریال مرجع قضائی باید به منظور ایجاد صلح و سازش پرونده را فقط برای یکبار به شورای حل اختلاف ارجاع نماید.</p> <p>شورای حل اختلاف موظف است تلاش کند حداکثر ظرف سه ماه بین طرفین صلح و سازش ایجاد نماید. در صورت حصول صلح و سازش، مطابق ماده (۲۴) این قانون عمل می‌شود و در صورت عدم حصول صلح و سازش پرونده به همراه گزارش اقدامات و تحقیقات انجام شده به مرجع قضائی ارسال می‌شود.</p> <p>تبصره ۱_ رئیس قوه قضائیه می‌تواند نصاب مذکور را هر سه سال یکبار متناسب با شاخص بهای کالا و خدمات مصرفی که از سوی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اعلام می‌شود، تغییر دهد.</p> <p>تبصره ۲_ در پرونده‌های موضوع این ماده ابتدا پنجاه درصد (۵۰٪) هزینه دادرسی دعاوی مالی در دادگستری دریافت می‌شود و به حساب</p>	<p>۶_ در ماده ۱۱،</p> <p>۶_۱ اطلاق الزام افراد به مراجعه به این شوراها، خلاف موازین شرع و مغایر اصول ۳۴، ۶۱، ۱۵۶ و ۱۵۸ قانون اساسی شناخته شد.</p> <p>۶_۲ منظور از این که کلیه دعاوی مالی مذکور، ابتدا به شورای حل اختلاف «ارجاع می‌شود» از این جهت که آیا افراد مستقیماً باید به شوراهای حل اختلاف رجوع کنند و یا پس از مراجعه به نهاد دیگر، به شورا ارجاع می‌شوند، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.</p>	<p>ماده ۱۱_ کلیه دعاوی مالی راجع به اموال منقول تا نصاب پانصد میلیون (۵۰۰،۰۰۰،۰۰۰) ریال، جهت حصول صلح و سازش، ابتدا به شورای حل اختلاف ارجاع می‌شود.</p> <p>تبصره_ رئیس قوه قضائیه می‌تواند نصاب مذکور را هر سه سال یکبار متناسب با شاخص بهای کالا و خدمات مصرفی که از سوی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اعلام می‌شود، تغییر دهد.</p>

اصلاحیه مجلس (۱۴۰۰/۰۴/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۹/۱۱/۲۵)	متن مصوبه (۱۳۹۹/۱۱/۰۵)
<p>درآمد اختصاصی شورا موضوع ماده (۴۳) این قانون واریز می‌گردد و در صورت عدم حصول صلح و سازش بین طرفین، پنجاه درصد (۵۰٪) هزینه دادرسی باقیمانده دریافت می‌شود.</p>		
<p>ماده (۱۳) به شرح زیر اصلاح می‌شود: ماده ۱۳_ اتخاذ تصمیم در موارد زیر در صلاحیت شورا است: ۱_ صدور گواهی حصر وراثت در مواردی که موضوع مورد اختلاف بین وراثت نباشد. ۲_ تأمین دلیل تبصره ۱_ رسیدگی به موارد مذکور در این ماده در صلاحیت شعب روستایی شورا نمی‌باشد و در نزدیکترین شعبه شهری شورای حل اختلاف همان حوزه قضائی قابل رسیدگی است. تبصره ۲_ تصمیمات موضوع این ماده قابل اعتراض نزد دادگاه عمومی همان حوزه قضائی است. تبصره (۳) ماده (۲۹) حذف می‌شود.</p>	<p>۷_ اطلاق ماده ۱۳، در مواردی که موضوع متضمن دعوا با ماهیت قضایی است و همچون موضوع تبصره ۳ ماده ۲۹، در نهایت به تأیید مقام قضایی نیز نمی‌رسد، خلاف موازین شرع و مغایر اصول ۳۴، ۶۱، ۱۵۶ و ۱۵۸ قانون اساسی شناخته شد.</p>	<p>ماده ۱۳_ اتخاذ تصمیم در موارد زیر در صلاحیت شورا است: ۱_ صدور گواهی حصر وراثت، تحریر ترکه، مهر و موم ترکه و رفع آن. ۲_ دستور تخلیه اماکن مسکونی موضوع قانون روابط مؤجر و مستأجر مصوب ۱۳۷۶/۵/۲۶ ۳_ تأمین دلیل. تبصره الحاقی_ رسیدگی به موارد مذکور در این ماده در صلاحیت شعب روستایی شورا نمی‌باشد و در نزدیکترین شعبه شهری شورای همان حوزه قضائی قابل رسیدگی است. ماده ۲۹_ ... تبصره ۳_ دستور تخلیه موضوع ماده (۱۳) این قانون قابل اجراء نیست مگر با تأیید رئیس حوزه قضائی مربوط.</p>
<p>در ماده (۱۴) عبارت «مگر آنکه هر یک از طرفین پرونده مخالفت صریح خود را با آن اعلام کنند.» حذف می‌شود. و تبصره این ماده به شرح زیر اصلاح می‌شود: تبصره_ مقام رسیدگی کننده و اجراءکننده و همچنین مقام ارجاع قبل از ارجاع پرونده به شعبه و ثبت آن، مکلفند قبل از ارجاع پرونده به شورا از عدم مخالفت طرفین پرونده با ارجاع پرونده به شورا اطمینان حاصل کنند و شورا قبل از شروع به رسیدگی پرونده‌های موضوع این ماده طرف یا طرفین پرونده را از حق مخالفت با ارجاع پرونده به شورا مطلع سازد.</p>	<p>۸_ در ماده ۱۴، در خصوص امکان مخالفت صریح هر یک از طرفین پرونده با ارجاع موضوع به شورای حل اختلاف، عبارت «صریح» ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.</p>	<p>ماده ۱۴_ در کلیه جرائم قابل گذشت (به استثنای مواردی که متهم متواری یا مجهول‌المکان است)، اختلافات و دعاوی خانوادگی و سایر دعاوی مدنی و حقوقی که به‌طور مستقیم در مرجع قضائی طرح می‌شود، مقام رسیدگی کننده و اجراءکننده و همچنین مقام ارجاع قبل از ارجاع پرونده به شعبه و ثبت آن، پس از اتخاذ تصمیم درخصوص امور فوری، می‌تواند حسب مورد با توجه به کیفیت موضوع و امکان حل و فصل آن از طریق صلح و سازش و با لحاظ ترتیباتی جهت حفظ ادله جرم، جلوگیری از فرار متهم و رعایت حقوق شاکی، نظم عمومی و در صورت ضرورت انجام تحقیقات لازم، پرونده را با ذکر دلیل به شورا ارجاع نمایند؛ مگر آنکه هر یک از طرفین پرونده مخالفت صریح خود را با آن اعلام کنند. تبصره_ مقام رسیدگی کننده و اجراءکننده و همچنین مقام ارجاع قبل از ارجاع پرونده به شعبه و ثبت آن، مکلفند قبل از ارجاع پرونده به شورا و شورا قبل از شروع به رسیدگی پرونده‌های موضوع این ماده طرف یا طرفین پرونده را از حق مخالفت با ارجاع پرونده به شورا مطلع سازند.</p>

اصلاحیه مجلس (۱۴۰۰/۰۴/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۹/۱۱/۲۵)	متن مصوبه (۱۳۹۹/۱۱/۰۵)
<p>ماده (۱۸) حذف می شود.</p>	<p>۹_ ماده ۱۸، مبتنی بر ایرادات مورد اشاره درخصوص مواد ۱۱ و ۱۳، خلاف موازین شرع و مغایر اصول مذکور قانون اساسی شناخته شد.</p>	<p>ماده ۱۸_ مراجع قضائی مکلفند پرونده های واقع در صلاحیت شوراها را به شورای مربوط ارسال کنند تا مطابق ترتیبات مقرر در این قانون رسیدگی شود.</p>
<p>تبصره های (۱) و (۲) ماده (۲۱) حذف می شود.</p>	<p>۱۰_ ماده ۲۱ و تبصره های آن، از جهت این که با توجه به ذکر تمثیلی موارد، دقیقاً مشخص نشده است که در رسیدگی شورا کدام موارد، تابع مقررات آیین دادرسی و کدامیک تابع تشریفات است، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.</p>	<p>ماده ۲۱_ رسیدگی در شورا تابع تشریفات آیین دادرسی نیست، لیکن از حیث اصول و قواعد، تابع مقررات قوانین آیین دادرسی مدنی و کیفری است. تبصره ۱_ اصول و قواعد حاکم بر رسیدگی شامل مقررات ناظر به صلاحیت، حق دفاع، حضور در دادرسی، رسیدگی به دلایل و مانند آن است. تبصره ۲_ منظور از تشریفات در این ماده، مقررات ناظر به شرایط شکلی درخواست یا شکواییه، نحوه ابلاغ، تعیین اوقات رسیدگی، جلسه دادرسی و مانند آن است.</p>
<p>ماده (۲۲) به شرح زیر اصلاح می شود: ماده ۲۲_ طرفین دعوا می توانند شخصاً در شورا حضور یافته یا از وکیل دادگستری استفاده نمایند. در موارد صلح و سازش استفاده از وکیل مدنی نیز مجاز است.</p>	<p>۱۱_ در ماده ۲۲، ۱۱_۱_ با توجه به اینکه در موارد صلح و سازش استفاده از وکیل مدنی مجاز دانسته شده است، موارد غیر صلح و سازش در صلاحیت رسیدگی شوراها حل اختلاف، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد. ۱۱_۲_ وجه تفکیک وکیل دادگستری و مدنی در موارد صلح و سازش ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد. تذکره: ۲_ در ماده ۲۲، عبارت دادگستری از داخل پرانتز خارج شده و به صورت وکیل دادگستری ذکر شود.</p>	<p>ماده ۲۲_ طرفین دعوا می توانند شخصاً در شورا حضور یافته یا از وکیل (دادگستری) استفاده نمایند. در موارد صلح و سازش استفاده از وکیل مدنی مجاز است.</p>
<p>ماده (۲۳) به شرح زیر اصلاح می شود: ماده ۲۳_ هزینه رسیدگی شوراها حل اختلاف در کلیه مراحل، در دعاوی کیفری و دعاوی حقوقی غیرمالی معادل هزینه دادرسی در محاکم دادگستری و در دعاوی مالی هزینه دادرسی معادل پنجاه درصد (۵۰٪) هزینه دادرسی در محاکم دادگستری است.</p>	<p>۱۲_ در ماده ۲۳، کاهش هزینه رسیدگی شورا در همه موضوعات به میزان هزینه دادرسی در دعاوی غیرمالی محاکم دادگستری، مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.</p>	<p>ماده ۲۳_ هزینه رسیدگی شورا مطابق هزینه غیرمالی محاکم دادگستری است.</p>

اصلاحیه مجلس (۱۴۰۰/۰۴/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۹/۱۱/۲۵)	متن مصوبه (۱۳۹۹/۱۱/۰۵)
<p>در تبصره (۴) ماده (۲۴) عبارت «دارای سند رسمی» بعد از عبارت «اموال غیرمنقول» اضافه و یک تبصره به عنوان تبصره (۵) به ماده مذکور به شرح زیر الحاق می‌شود:</p> <p>تبصره ۵_ رسیدگی به دعاوی راجع به اموال غیرمنقول که فاقد سند رسمی هستند، صرفاً در صلاحیت مرجع صالح قضائی است.</p>	<p>۱۳_ در تبصره ۴ ماده ۲۴، از این جهت که تکلیف مواردی که اموال غیرمنقول دارای سند رسمی نیستند، روشن نشده است، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.</p>	<p>ماده ۲۴_ ... تبصره ۴_ مراجع قضائی و شوراها و میانجی‌گران و داوران مکلفند در خصوص دعاوی راجع به اموال غیرمنقول پس از تصدیق سند رسمی و در همه دعاوی و شکایات در تنظیم گزارش اصلاحی و یا صورت‌مجلس سازش، هویت طرفین را احراز نموده و مالکیت افراد را از مراجع رسمی مربوطه استعلام نمایند. چنانچه در مدارک هویتی ارائه شده طرفین یا یکی از طرفین تردید حاصل شود از سوی مرجع رسمی مربوطه تصدیق می‌گردد. در صورتی که خواهان ذی‌نفع یا ذی‌سمت در دعوی نباشد، مراجع مزبور مکلفند از پذیرش آن خودداری نمایند و در صورت وارد بودن دعوی نسبت به خوانده مراتب در صورت‌جلسه قید و اگر پرونده مستقیماً در شورا مطرح شده باشد، بایگانی می‌شود.</p>
<p>تبصره (۱) ماده (۲۵) حذف می‌شود.</p>	<p>۱۴_ در تبصره ۱ ماده ۲۵، اطلاق منشا اثر نبودن اظهارات طرفین نسبت به حجت‌های شرعی که به‌صورت مطلق حجت دانسته شده‌اند نظیر اقرار، خلاف موازین شرع شناخته شد.</p>	<p>ماده ۲۵_ ... تبصره ۱_ چنانچه شورا موفق به ایجاد صلح و سازش نشود، هیچ یک از اظهارات طرفین در فرآیند سازش، به عنوان دلیل قانونی منشأ اثر نیست.</p>
<p>در ماده (۲۷) عبارت «مطابق ضوابط قانونی» بعد از کلمه «می‌تواند» اضافه می‌شود.</p>	<p>۱۵_ ماده ۲۷، از این جهت که آیا انجام این اقدامات، مطابق ضوابط قانونی خواهد بود یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.</p>	<p>ماده ۲۷_ رئیس شورا شخصاً یا از طریق یکی از اعضاء، علاوه بر رسیدگی به دلایل طرفین، می‌تواند تحقیق محلی، معاینه محل و تأمین دلیل را انجام دهد.</p>
<p>تبصره (۲) ماده (۲۹) به شرح زیر اصلاح می‌شود:</p> <p>تبصره ۲_ مهلت اعتراض طرفین پرونده به تصمیم شورا با لحاظ جهات عذر موجه مذکور در ماده (۳۰۶) قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور مدنی مصوب ۱۳۷۹/۱/۲۱ برای اشخاص مقیم ایران بیست روز و برای اشخاص مقیم خارج از کشور دوماه از تاریخ ابلاغ است.</p> <p>تبصره (۳) ماده (۲۹) حذف می‌شود.</p>	<p>۱۶_ اطلاق تبصره ۲ ماده ۲۹، نسبت به مواردی که عذر موجه وجود داشته باشد، خلاف موازین شرع شناخته شد.</p>	<p>ماده ۲۹_ ... تبصره ۲_ مهلت اعتراض طرفین پرونده به تصمیم شورا برای اشخاص مقیم ایران بیست روز و برای اشخاص مقیم خارج از کشور دوماه از تاریخ ابلاغ است. تبصره ۳_ دستور تخلیه موضوع ماده (۱۳) این قانون قابل اجراء نیست مگر با تأیید رئیس حوزه قضائی مربوط.</p>

اصلاحیه مجلس (۱۴۰۰/۰۴/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۹/۱۱/۲۵)	متن مصوبه (۱۳۹۹/۱۱/۰۵)
<p>در ماده (۳۰) عبارت «مطابق قوانین و مقررات جاری کشور» بعد از عبارت «واحد اجرای احکام شورا» اضافه و تبصره (۱) به شرح زیر اصلاح و تبصره (۲) آن حذف می‌شود.</p> <p>تبصره_ گزارش اصلاحی پس از صدور برگ اجرائیه مطابق قوانین و مقررات جاری کشور اجراء می‌شود. در صورتی که اجرای گزارش اصلاحی مستلزم اجرای ماده (۳) قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی مصوب ۱۳۹۴/۳/۲۳ مجمع تشخیص مصلحت نظام یا مستلزم اجرای یکی از مواد (۱۴۶) و (۱۴۷) قانون اجرای احکام مدنی مصوب ۱۳۵۶/۸/۱ باشد، اجرای گزارش اصلاحی توسط واحد اجرای احکام مرجع قضائی همان حوزه قضائی انجام می‌شود.</p>	<p>۱۷_ در ماده ۳۰، ۱۷_۱ در تبصره ۱، توسعه حکم ماده ۳ قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی که به تصویب مجمع تشخیص مصلحت نظام رسیده است به شوراها حل اختلاف، مغایر اصل ۱۱۲ قانون اساسی شناخته شد. ۱۷_۲ در تبصره ۲، ارجاع به دو ماده مذکور، از لحاظ شرعی دارای ابهاماتی است که پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.</p>	<p>ماده ۳۰_ گزارش اصلاحی و تصمیم به درخواست ذی‌نفع و به دستور رئیس شورای حل اختلاف در حوزه قضائی مربوط توسط واحد اجرای احکام شورا اجراء می‌شود. اجرای گزارش اصلاحی صادر شده از شوراها فاقد واحد اجراء، بر عهده نزدیکترین واحد اجراء است. تبصره ۱_ اجرای گزارش اصلاحی پس از صدور برگ اجرائیه مطابق مقررات مربوط به قانون اجرای احکام مدنی مصوب ۱۳۵۶/۸/۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی است. در صورتی که موارد مشمول قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی مصوب ۱۳۹۴/۳/۲۳ مجمع تشخیص مصلحت نظام فراهم باشد، اجرای ماده (۳) قانون مذکور با تأیید رئیس شورای حل اختلاف در حوزه قضائی مربوط، انجام می‌شود. تبصره ۲_ احکام مواد (۱۴۶) و (۱۴۷) قانون اجرای احکام مدنی در خصوص اجرای گزارش اصلاحی و تصمیم شورا مجری است.</p>
<p>تبصره (۱) ماده (۳۳) به شرح زیر اصلاح می‌شود: تبصره ۱_ اعضای قضائی هیأت با پیشنهاد رئیس مرکز و حکم رئیس قوه قضائیه و سایر اعضای هیأت، با حکم رئیس مرکز برای مدت سه سال منصوب می‌شوند و انتصاب مجدد آنان بلامانع است.</p>	<p>۱۸_ در تبصره ۱ ماده ۳۳، انتصاب قضائی به‌عنوان عضو هیأت بدوی رسیدگی به تخلفات استان با حکم رئیس مرکز، مغایر بند ۳ اصل ۱۵۸ قانون اساسی شناخته شد.</p>	<p>ماده ۳۳_ ... تبصره ۱_ اعضای هیأت، با حکم رئیس مرکز برای مدت سه سال منصوب می‌شوند و انتصاب مجدد آنان بلامانع است.</p>
<p>بندهای (۱۴)، (۱۵)، (۲۳)، (۲۴)، (۲۵) و (۳۴) ماده (۳۴) حذف می‌شوند و بندهای (۷)، (۱۰) و (۲۸) به شرح زیر اصلاح می‌شود: ۷_ غیبت غیرموجه سه جلسه به صورت متوالی یا پنج جلسه به صورت متناوب در طول یک ماه، تکرار در تأخیر ورود به محل کار یا تکرار در تعجیل خروج از آن بدون کسب مجوز</p>	<p>تذکره: ۳_ در ماده ۳۴، موارد تکراری حذف شوند و بند ۳۴ نیز با توجه به عدم امکان تحقق حذف گردد.</p>	<p>ماده ۳۴_ ارتکاب موارد زیر توسط اعضاء، کارکنان و نیروهای اداری شورا که رابطه استخدامی با شورا ندارند، تخلف محسوب می‌شود: ۱_ اعمال و رفتار خلاف شئون ۲_ عدم رعایت قوانین و مقررات مربوط ۳_ هرگونه سوءرفتار یا رفتار مغایر کرامت انسانی با مراجعه‌کنندگان که منجر به نارضایتی در آنان می‌شود. ۴_ انجام ندادن وظایف قانونی یا تأخیر بدون دلیل در انجام آنها ۵_ تبعیض یا اعمال غرض یا برقراری روابط خارج از عرف اداری با مراجعه‌کنندگان ۶_ ترک خدمت در خلال ساعات موظف بدون مجوز یا عذر موجه ۷_ غیبت غیرموجه، تکرار در تأخیر ورود به محل کار یا تکرار در تعجیل خروج از آن بدون کسب مجوز ۸_ کم‌کاری یا سهل‌انگاری در انجام وظایف محول شده ۹_ عدم رعایت شئون و شعائر اسلامی</p>

اصلاحیه مجلس (۱۴۰۰/۰۴/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۹/۱۱/۲۵)	متن مصوبه (۱۳۹۹/۱۱/۰۵)
<p>۱۰_ <u>أخذ هرگونه وجه، مال یا امتیاز در قبال اظهارنظر یا اتخاذ تصمیم به نفع یکی از طرفین دعوی و گرفتن وجوهی غیر از آنچه در قوانین و مقررات تعیین شده یا أخذ هرگونه مالی که در عرف رشوه‌خواری تلقی می‌شود.</u></p> <p>۲۸_ <u>هر نوع سوء استفاده و استفاده غیرمجاز از شئون یا موقعیت شغلی در شورا و امکانات و اموال شورا</u></p>		<p>۱۰_ <u>أخذ هرگونه وجه، مال یا امتیاز در قبال اظهارنظر یا اتخاذ تصمیم به نفع یکی از طرفین دعوی</u></p> <p>۱۱_ تسامح در حفظ اموال و اسناد و ایراد خسارت به اموال بیت‌المال</p> <p>۱۲_ ارائه گواهی یا گزارش خلاف واقع در امور مربوط به شورا</p> <p>۱۳_ تسلیم مدارک به اشخاصی که حق دریافت آن را ندارند یا خودداری از تسلیم مدارک به اشخاصی که حق دریافت آن را دارند.</p> <p>۱۴_ <u>غیبت غیرموجه سه جلسه به صورت متوالی یا پنج جلسه به صورت متناوب در طول یک‌ماه</u></p> <p>۱۵_ <u>هرگونه سوءاستفاده از اشتغال در شورا</u></p> <p>۱۶_ ایراد تهمت و افتراء هتک حیثیت</p> <p>۱۷_ اخاذی</p> <p>۱۸_ اختلاس</p> <p>۱۹_ افشای اسرار و اسناد محرمانه اداری</p> <p>۲۰_ افشای اطلاعات خصوصی و محرمانه طرفین پرونده و شهود</p> <p>۲۱_ ارتباط و تماس غیرمجاز با اتباع بیگانه</p> <p>۲۲_ سرپیچی از اجرای دستورهای مقامهای بالاتر در حدود وظایف اداری</p> <p>۲۳_ <u>گرفتن وجوهی غیر از آنچه در قوانین و مقررات تعیین شده یا أخذ هرگونه مالی که در عرف رشوه‌خواری تلقی می‌شود.</u></p> <p>۲۴_ <u>تعطیل خدمت در اوقات مقرر اداری</u></p> <p>۲۵_ <u>رعایت نکردن حجاب اسلامی</u></p> <p>۲۶_ اختفاء نگهداری، حمل، توزیع و خرید و فروش موادمخدر</p> <p>۲۷_ استعمال یا اعتیاد به مواد مخدر</p> <p>۲۸_ <u>هر نوع استفاده غیرمجاز از شئون یا موقعیت شغلی و امکانات و اموال دولتی</u></p> <p>۲۹_ جعل یا مخدوش نمودن و دست بردن در اسناد و اوراق رسمی یا دولتی</p> <p>۳۰_ توقیف، اختفاء، بازرسی یا بازکردن پاکتها و محمولات پستی یا معدوم کردن آنها و استراق سمع بدون مجوز قانونی</p> <p>۳۱_ کارشکنی و شایعه‌پراکنی، وادار ساختن یا تحریک دیگران به کارشکنی یا کم‌کاری و ایراد خسارت به اموال دولتی و اعمال فشارهای فردی برای تحصیل مقاصد غیرقانونی</p> <p>۳۲_ شرکت در تحصن، اعتصاب و تظاهرات غیرقانونی، یا تحریک به برپایی تحصن، اعتصاب و تظاهرات غیرقانونی و اعمال فشارهای گروهی برای تحصیل مقاصد غیرقانونی</p> <p>۳۳_ عضویت در یکی از فرقه‌های ضاله که از نظر اسلام مردود شناخته شده‌اند.</p> <p>۳۴_ <u>همکاری با ساواک منحل به عنوان مأمور یا منبع خبری و داشتن فعالیت یا دادن گزارش ضد مردمی</u></p>

اصلاحیه مجلس (۱۴۰۰/۰۴/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۹/۱۱/۲۵)	متن مصوبه (۱۳۹۹/۱۱/۰۵)
		<p>۳۵_ عضویت در سازمان‌هایی که مرامنامه یا اساسنامه آنها مبتنی بر نفی ادیان الهی است یا طرفداری و فعالیت به نفع آنها</p> <p>۳۶_ عضویت در گروه‌های غیرقانونی</p>
<p>در ماده (۴۲) عبارت «مرکز وکلای قوه قضائیه» به عبارت «مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده قوه قضائیه» اصلاح می‌شود.</p>	<p>تذکره: ۱_ در مواد ۷ و ۲، عنوان مرکز وکلای قوه قضائیه به صورت دقیق «مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده قوه قضائیه» ذکر شود.</p>	<p>ماده ۴۲_ چنانچه عضو شورا در آزمون وکالت دادگستری (اعم از کانونهای وکلا و مرکز وکلای قوه قضائیه) یا کارشناس رسمی دادگستری پذیرفته شود و حسن سابقه او در شورا به تأیید رئیس کل دادگستری استان برسد، مدت کارآموزی وی در هر یک از این موارد، به شرح زیر تقلیل می‌یابد:</p> <p>۱_ سه تا پنج سال سابقه همکاری با شورا، یک‌سوم دوره کارآموزی</p> <p>۲_ بیش از پنج سال سابقه همکاری با شورا، نصف دوره کارآموزی</p> <p>تبصره_ نیروهای شاغل در شوراها تا زمان لازم‌الاجراءشدن این قانون متناسب با سنوات همکاری تماموقت آنان در صورت داشتن شرایط احراز مشاغل، برای استخدام در قوه قضائیه و دستگاههای تابع از اولویت برخوردار خواهند بود. دستورالعمل نحوه احتساب سنوات خدمت تمام وقت، اعمال اولویت و امتیاز برای این دسته از افراد با پیشنهاد مشترک قوه قضائیه و سازمان اداری و استخدامی کشور به تصویب شورای توسعه مدیریت و سرمایه انسانی خواهد رسید.</p>

اداره قوانین شورای نگهبان - ۱۴۰۰/۰۴/۰۶